

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

VABA PROTEIIN S PLASMAS

Lühend	P-fPS
Mõiste	Proteiin S on füsioloogiline antikoagulant. Ta on vitamiin K-sõltuv glükoproteiin, mis sünteesitakse maksas. Plasmas esineb proteiin S kahe vormina: vaba vorm (30–40%) ja C4bBP-valguga seotud vorm (60%). Vaba proteiin S on aktiveeritud proteiin C kofaktor ja ta osaleb faktorite Va ja VIIIa inaktiveerimises.
Näidustused	▪ trombofiilide diferentsiaaldiagnostika▪ proteiin S defitsiidi diagnostika
Proovivõtu vahendid	Naatriumsitraadiga (9NC) katsuti Hüperkoagulatsiooni uuringuteks (P-PC, P-fPS, P-APC-R, P-LA) tuleb veri võtta eraldi katsutisse (2. katsutisse). NB! Katsuti peab olema verega täitunud katsutil oleva märgini.
Materjali säilivus ja transport	Veri transportida laborisse esimesel võimalusel 1 tunni jooksul. Veri: 15–25 °C 1 tund (avamata, tsentrifuugimata katsutis) Plasma (trombotsüütidevaene): 15–25 °C 4 tundi, –20 °C 1 kuu Proovimaterjal tuleb 1 tunni jooksul tsentrifuugida ja plasma eraldada.
Teostamise aeg ja koht	1 kord nädalas, laboratoorse hematoloogia labor, Ravi 18
Mõõtmismeetod	Fotomeetria
Referentsvahemikud	Referentsvahemikud sõltuvad vanusest Täiskasvanud ≥18 a: Naised: 65-139% Mehed: 73-130%
Tõlgendus	P-fPS↓ - Vaba proteiin S defitsiidi korral esineb suurenenud tromboosioht.- Vaba proteiin S defitsiit võib olla kaasasündinud (proteiin S-i geen paikneb 3. kromosoomis) või omandatud.- omandatud proteiin S defitsiit: 1. raskekujulised infektsioonid ja sepsis2. DIK-sündroom3. nefrootiline sündroom4. akuutne tromboos5. maksahaigused6. vitamiin K defitsiit ja antikoagulantravi vitamiin K antagonistidega (marevan)7. östrogeenravi (asendusravi, peroraalsete kontratseptiivide kasutamine)8. L-asparginaasravi9. rasedus Segavad tegurid: Marevanravi ajal ei ole P-fPS tulemused usaldusväärsed. Enne uuringu määramist peab olema ca 1 kuu ravivaba periood. Raseduse ajal esineb P-fPS väärtuste tugev langus. Tulemused muutuvad usaldusväärseks ca 1–2 kuud peale sünnitust. P-fPS tulemused on madalad hormonaalse kontratseptiooni ajal. Tulemused muutuvad usaldusväärseks ca 1–2 kuud peale hormonaalse kontratseptiooni lõppu.
Hinnakirja kood	66308
Kirjandus	1. Lewis SM, Bain JB, Bates I (2002) Practical Haematology, 9 Edition, Churchill Livingstone: 400-4022. Insert: Innovance free PS Ag. Siemens (2012-05)3. BD Life Sciences Preanalytical Systems. Product Cataloge BD (January 2018) lk. 11, https://www.bd.com/resource.aspx?IDX=343694. Laste referentsid: TÜK Ühendlabori Käsiraamat.
Koostaja	Ellind Lind